

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ

(Представлено к.е.н., доц. Степура М.О.)

Удосконалюючи систему інформаційного забезпечення управління підприємством, орієнтуються на досягнення головної його місії – отримання оптимального фінансового результату, а також на вирішення конкретних оперативних, поточних та стратегічних задач. В цьому сенсі важливим чинником такої системи повинен стати контролінг.

Метою дослідження є окреслення напрямку формування обліково-аналітичної інформації за допомогою контролінгу для забезпечення стратегічного управління сільськогосподарських підприємств.

Розроблено схему функцій і завдань контролінгу для стратегічного управління фінансовими результатами.

Ключові слова: фінансові результати, стратегічне управління; обліково-аналітичне забезпечення, контролінг

Постановка проблеми. Сучасні ринкові відносини в Україні виставляють нові вимоги до якісного рівня управління, характеру розв'язуваних при цьому завдань, до методів їх вирішення. Це повністю стосується усіх самостійно господарюючих суб'єктів. Безперервною умовою удосконалення методів управління є повне використання внутрішніх можливостей підприємства, тобто утворення такої системи стратегічного управління, яка була б у змозі своєчасно виявляти, обліковувати, аналізувати, контролювати, координувати, коригувати, інформувати вище керівництво про досягнутий фінансовий результат підприємства. Реалізація концепції стратегічного управління на підприємстві стосується всіх аспектів його діяльності. Однак, оскільки інформація — це предмет управлінської праці, а більшість важелів впливу суб'єкта управління на об'єкт мають інформаційний характер, слід ретельно перебудувати наявну інформаційну систему, щоб сформувати інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління фінансовими результатами. Удосконалюючи систему інформаційного забезпечення управління підприємством, орієнтуються на досягнення головної його місії – отримання оптимального фінансового результату, а також на вирішення конкретних оперативних, поточних та стратегічних задач. В цьому сенсі важливим чинником такої системи повинен стати контролінг.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретичним питанням і проблемам формування інформації для стратегічного управління фінансовими результатами дослідження присвятили І.В. Баришевська [1], П.Р. Пуцентейло [4], М.І. Руденко [5], та інші вчені і дослідники.

Метою роботи П.Р. Пуцентейло є дослідження поняття обліково-аналітичне забезпечення і його вплив при прийнятті управлінських рішень на підприємстві [4, с. 194-198].

М.І. Руденко доведено, що контролінг може бути спрямований на досягнення інформаційного забезпечення процесу стратегічного управління підприємством [5, с. 358].

Не применшуючи значення наукового внеску вказаних вчених та дослідників, наголошуємо, що невирішеною залишається низка проблем практичного застосування контролінгу для управління фінансовими результатами сільськогосподарських підприємств.

Метою дослідження є окреслення напрямку формування обліково-аналітичної інформації за допомогою контролінгу для забезпечення стратегічного управління сільськогосподарських підприємств.

Викладення основного матеріалу дослідження. Обліково-аналітична система управління – це система, що включає облікову, аналітичну та контрольні підсистеми, яка базується на обліковій і позаобліковій інформації, що дає змогу забезпечити необхідною інформацією поточне, оперативне і стратегічне управління підприємством. Базовою основою є облікова підсистема, оскільки саме в ній формується і обробляється інформація, яка використовується для аналізу. Органічну єдність і взаємозв'язок всіх складових підсистем обліково-аналітичної системи підприємства дозволяють, з одного боку, приймати необхідні тактичні рішення в оперативному режимі, а з іншого – розробляти і коректувати стратегії розвитку підприємства на довгострокову перспективу [4, с. 195].

Основним підсумковим показником результативності господарської діяльності є фінансовий результат. Фінансовий результат – це не тільки результат успішної (або невдалої, якщо констатуються збитки замість прибутку) роботи підприємства вчора, а й грошовий потік завтра. Фінансовий результат – це прибуток або збиток, який отримує господарюючий суб'єкт внаслідок своєї діяльності [1, с. 251].

Фінансові результати до оподаткування сільськогосподарських підприємств проаналізуємо в табл. 1.

Таблиця 1

Фінансові результати до оподаткування с.-г. підприємств

Показники	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2014 р. до 2012 р.	
				+, -	у %
Фінансовий результат підприємств, млн. грн.	101884,7	29283,2	-517368,2	-619252,9	-
Підприємства, які одержали прибуток, %	64,5	65,9	66,3	1,8	102,8
Фінансовий результат, млн. грн.	277938,5	234513,7	337153,7	59215,2	121,3
Підприємства, які одержали збиток, %	35,5	34,1	33,7	-1,8	94,9
Фінансовий результат, млн. грн.	-176053,8	-205230,5	-854521,9	-678468,1	485,4

Джерело: розраховано на основі даних [2]

В 2014 році 66,3% від всіх підприємств отримали прибуток від своєї діяльності, а 33,7% підприємств були збитковими. Загальний фінансовий результат в 2014 році був збитковим – 517368,2 млн.грн збитку.

Розвиток та діяльність сільськогосподарських підприємств супроводжується наявністю мінливих і нестабільних факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, які здійснюють вплив на підприємство. Все це спонукає до розробки комплексного підходу до ефективного управління, що має включати побудову загальної системи заходів, спрямованих на підвищення дохідності та ефективності функціонування сільськогосподарських підприємств [3, с. 24].

Фінансові результати підприємства повинні бути оцінені з різним ступенем деталізації залежно від цілей аналізу, існуючої інформації, програмного, технічного та кадрового забезпечення.

Контролінг повинен стати принципово новою концепцією в управлінні підприємством, яка здатна забезпечити підтримку внутрішнього балансу економіки підприємства і ефективного його розвитку, шляхом формування об'єктивної інформації про витрати та доходи, що дає змогу приймати оптимальні управлінські рішення. Він забезпечує прогностичний результат діяльності й ефективний зворотний зв'язок, переводить управління підприємством на якісно новий рівень, інтегруючи та спрямовуючи діяльність різних служб та підрозділів підприємства на досягнення найбільш важливих цілей.

Впровадження контролінгу обумовлене кризовим станом розвитку багатьох сільськогосподарських підприємств і відсутністю системи обліку, адекватної зовнішнім умовам. В умовах низького рівня ліквідності, платоспроможності та рентабельності впровадження контролінгу дозволить підприємствам координувати плани залежно від змін зовнішнього середовища, аналізувати причини відхилень, розробити рекомендації щодо забезпечення виживання в умовах конкуренції.

Контролінг системи стратегічного управління спрямований на досягнення стратегічних цілей сільськогосподарських підприємств: вдосконалення системи стратегічного управління підприємствами шляхом виявлення та ліквідації вузьких місць; вдосконалення методик планування, аналізу, контролю, інформаційного забезпечення процесу стратегічного управління підприємствами із метою підвищення ефективності їх використання та їх удосконалення; забезпечення вчасного виявлення відхилень від запланованих параметрів діяльності та прогнозування подальшого розвитку ситуації.

Висновки та перспективи (подальших досліджень). Фінансовий результат є кількісним та якісним критерієм ефективності (неефективності) менеджменту, технологій, продуктивності праці, рівня виробничих затрат на виробництво та ін. Сукупність цих факторів визначають ефективність виробництва і перетворюють позитивний фінансовий результат (прибуток) на основну рушійну силу ринкового механізму господарювання та основне джерело економічного і соціального розвитку підприємства та держави в цілому.

Для забезпечення ефективності структуризації та функціонування системи стратегічного управління фінансовими результатами підприємства повинна використовуватися така технологія управління, як контролінг.

Контролінг, будучи обліково-аналітичною підсистемою в інформаційно-аналітичній системі управління підприємством, служить основою для його роботи. При цьому

контролінг може бути систематичним, таким, що розвиває використовувані ним традиційні облікові, аналітичні та інші прийоми й способи, і проблемним, що дає змогу виробити дієві управлінські рішення як оперативного, так і стратегічного характеру.

Список літератури

1. Баришевська І. В. Особливості формування та обліку фінансових результатів сільськогосподарських підприємств / І.В. Баришевська, Ю.В. Висоцька // Економічний форум. - 2015. - № 1. - С. 250-254.

2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. [Електронний ресурс]. – режим доступу <http://www.ukrstat.gov.ua>.

3. Пархомець М.К. Організаційно-економічний механізм забезпечення дохідності сільськогосподарських підприємств регіону: теорія, методика, практика : монографія / М.К. Пархомець, В.В. Гудак. – Тернопіль: ВПЦ Економічна думка, 2014. – 256 с.

4. Пуцентейло П.Р. Особливості функціонування аналітичного забезпечення підприємств / П.Р. Пуцентейло // Інноваційна економіка. – 2015. – №1. – С. 194-198.

5. Руденко М. І. Стратегічне управління фінансовими ресурсами підприємств автомобільного транспорту / М. І. Руденко // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. - 2012. - Вип. 22(2). - С. 353-359.

References

1. Baryshevs'ka I. V. Osoblyvosti formuvannya ta obliku finansovykh rezul'tativ sil's'kohospodars'kykh pidpryyemstv / I.V. Baryshevs'ka, Yu.V. Vysots'ka // Ekonomichnyy forum. - 2015. - № 1. - S. 250-254.

2. Ofitsynyy sayt Derzhavnoho komitetu statystyky Ukrainy. [Elektronnyy resurs]. – rezhym dostupu <http://www.ukrstat.gov.ua>.

3. Parkhomets' M.K. Orhanizatsiyno-ekonomichnyy mekhanizm zabezpechennya dokhidnosti sil's'kohospodars'kykh pidpryyemstv rehionu: teoriya, metodyka, praktyka : monohrafiya / M.K. Parkhomets', V.V. Hudak. – Ternopil': VPTs Ekonomichna dumka, 2014. – 256 s.

4. Putsenteylo P.R. Osoblyvosti funktsionuvannya analitychnoho zabezpechennya pidpryyemstv / P.R. Putsenteylo // Innovatsiyna ekonomika. – 2015. – № 1. – S. 194-198.

5. Rudenko M. I. Stratehichne upravlinnya finansovymy resursamy pidpryyemstv avtomobil'noho transportu / M. I. Rudenko // Naukovi pratsi Kirovohrads'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu. Ekonomichni nauky. - 2012. - Vyr. 22(2). - S. 353-359.. Yuridicheskienauky, no. 22(2), pp. 353-359.

ГОЛОВАЧОВА Юлія Сергіївна – магістр Житомирського національного агроєкологічного університету, спеціальність «Облік і аудит».

Наукові інтереси: обліково-методичні аспекти бухгалтерського обліку фінансових результатів